

Bảng 3 lần ranh khi dùng AI — in ra dán tường

Ba việc không bao giờ để máy tự làm, và bảng ba câu hỏi trước khi giao việc cho AI. In một trang, dán chỗ làm việc, cả đội cùng theo.

Lê Ngọc Minh — người sáng lập Bee's Home Academy
Zalo 0914 914 413 · lengocminh.vn

Bạn được tự do in và chia sẻ bản này cho đồng nghiệp. Vui lòng giữ nguồn.
Bản cập nhật mới nhất luôn ở lengocminh.vn/tai-lieu/bang-3-lan-ranh-dung-ai/

Cách dùng: in ra (Ctrl + P), dán chỗ ai cũng thấy. Người mới vào làm đọc một lần là hiểu ranh giới, khỏi phải dặn đi dặn lại.

LẦN RANH 01

Không để máy tự đăng bất cứ thứ gì

Máy soạn nháp bao nhiêu cũng được, nhưng nút đăng phải do người bấm. Một bài sai đăng lên rồi thì gỡ được, còn niềm tin thì khó lấy lại.

Ví dụ đã trả giá: nội dung soạn sẵn đúng chủ đề nhưng gắn nhầm ảnh của lớp khác – nếu đăng thẳng thì phụ huynh là người phát hiện, không phải mình.

LẦN RANH 02

Không để máy tự gửi tin cho phụ huynh hay khách

Nhận xét về một đứa trẻ là chuyện của người dạy nó. Máy có thể gom số liệu và soạn nháp, nhưng câu chữ gửi đi phải qua mắt người và người đó chịu trách nhiệm.

Thử lại một câu: nếu tin này gửi sai, ai là người phải gọi điện xin lỗi? Người đó phải là người bấm gửi.

LẦN RANH 03

Không đưa dữ liệu học sinh vào công cụ công cộng

Tên, điểm số, bài làm, tình hình gia đình – không dán vào các trợ lý AI dùng chung trên mạng. Cần nhờ máy phân tích thì bỏ hết phần nhận dạng, chỉ đưa phần chuyên môn.

Cách làm thay thế: đổi "em Nguyễn Văn A lớp 9/2 sai câu điều kiện loại 2" thành "một học sinh lớp 9 sai câu điều kiện loại 2" – máy vẫn giúp được, dữ liệu vẫn an toàn.

Còn những việc khác thì sao? — Hỏi ba câu này

Gặp một việc chưa có trong ba lần ranh trên, hỏi lần lượt. Chỉ cần một câu trả lời "có" là việc đó phải có người duyệt.

Câu hỏi	Nếu trả lời "có" thì
1. Nếu máy làm sai ở bước này, người ngoài có thấy không?	Phải có người duyệt trước khi ra ngoài
2. Việc này có chạm tới thông tin của một người cụ thể không?	Bỏ phần nhận dạng, hoặc làm tay
3. Nếu sai, người chịu là học sinh hay khách hàng, chứ không phải mình?	Tuyệt đối không để máy tự làm

Ba câu này thay được cả một cuốn quy định. Ai trong đội cũng tự trả lời được, không cần hỏi lại chủ.

Bảng phân việc của riêng bạn

Điền vào đây những việc bạn đang định giao cho máy, rồi soi qua ba câu hỏi ở trên.

Việc	Máy làm tới đâu	Ai duyệt

Ba câu nên nói thẳng với phụ huynh

1. Thầy cô dùng công cụ để đỡ việc giấy tờ, **không dùng để thay việc dạy**.
2. **Nhận xét về con là do thầy cô viết** và chịu trách nhiệm.
3. **Thông tin của con không đưa ra ngoài**, kể cả cho công cụ trên mạng.

Nói trước thì phụ huynh yên tâm. Để họ tự hỏi mới trả lời thì đã muộn một nhịp.